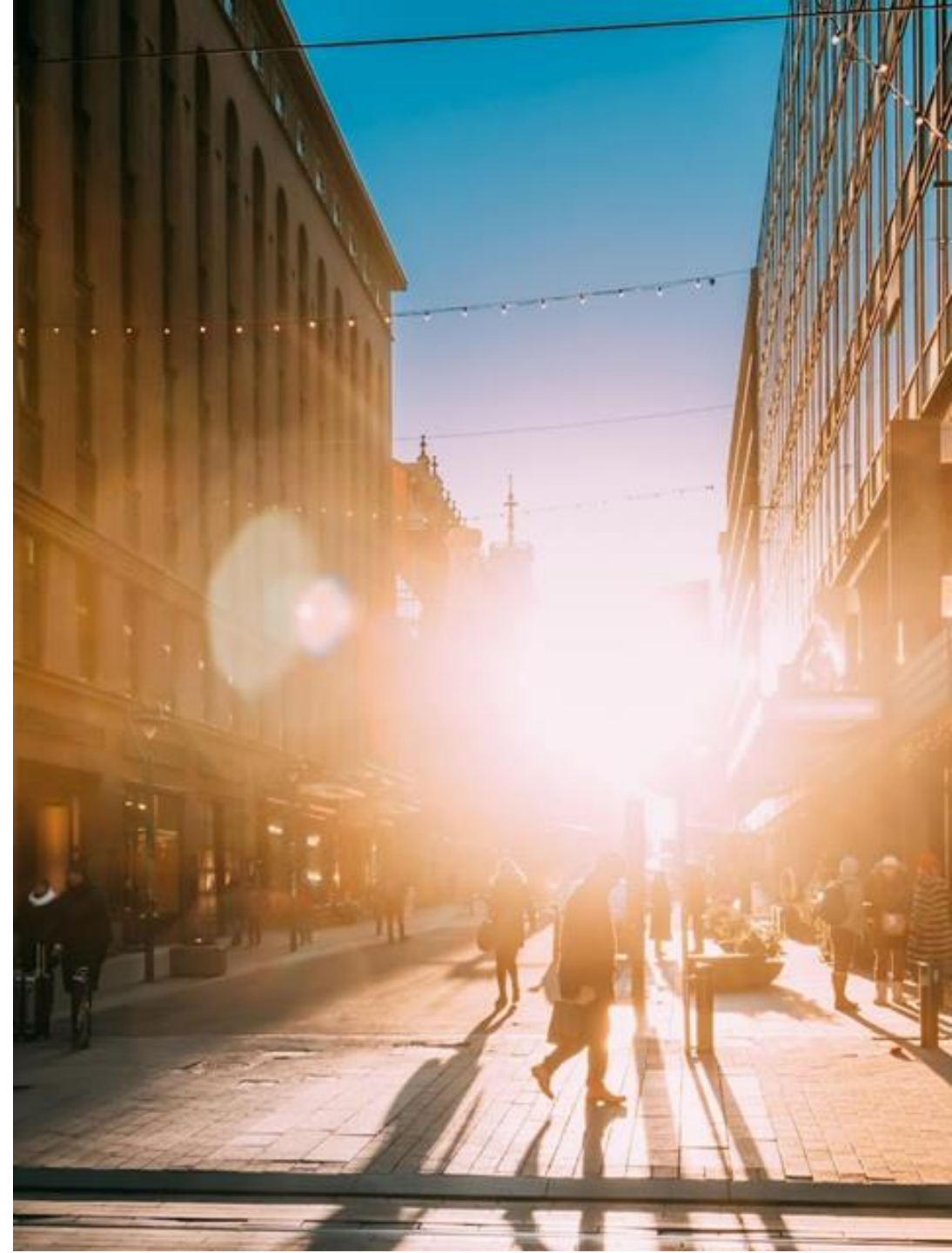

Kartoista, maastoista ja kameleista

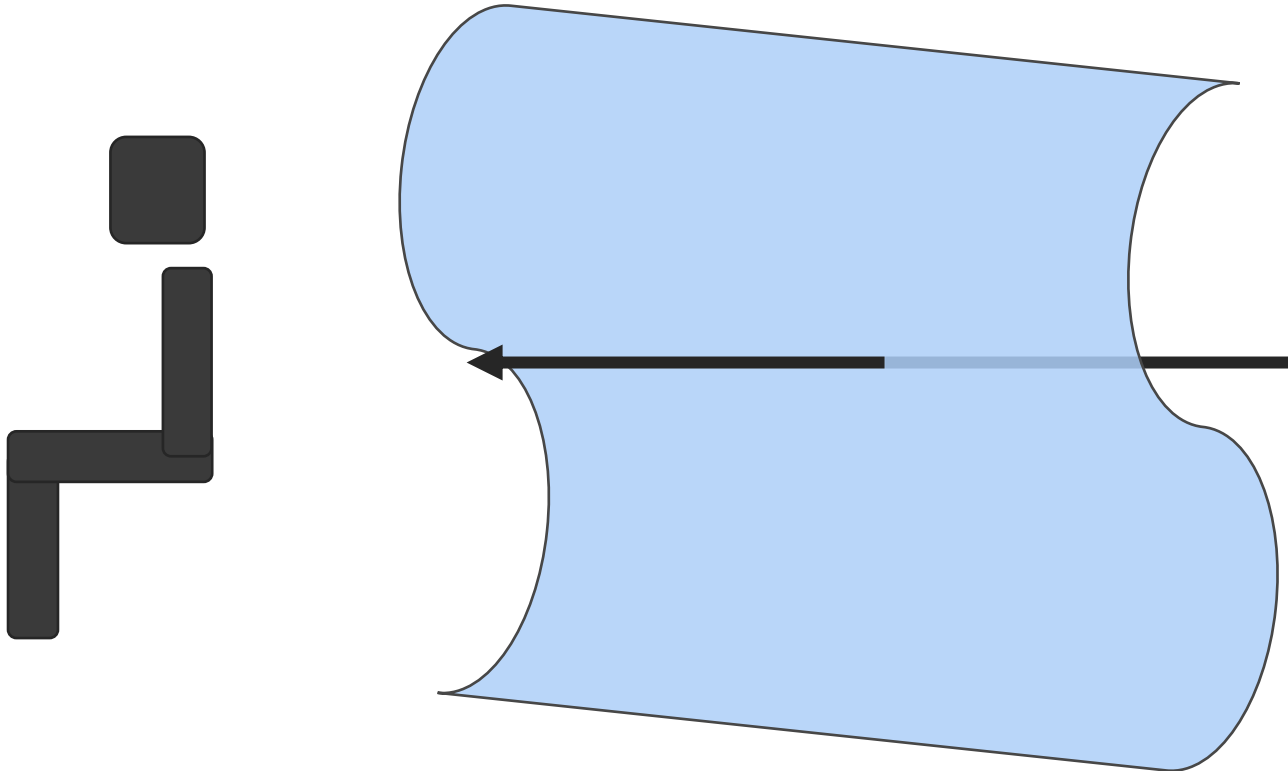
*Hankkeen rahoittaa
Suomen Akatemia
(rahoitusnumero 346702)*

Sanoitettu, välitettävissä
oleva tieto:
tutkimusraportit, policy-
briiffit, selvitysasiakirjat, ...

Käsitteet, luokittelut,
mentaali mallit

Todellisuus

Unsplash

"Kartta ei ole maasto"

Tällä luennolla...

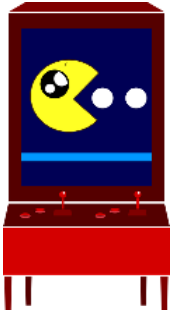
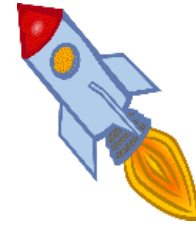
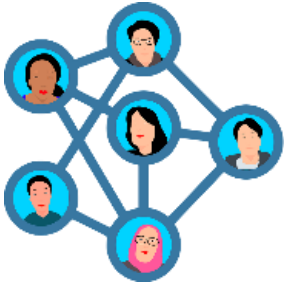
- Haluamme välttää shokkia ovesta ulos katsoessa ja varmistaa, että näemme maastoa, ennen kuin tartumme karttaan
- Kompleksisuustiede tarjoaa kartan, joka näyttää paikat käyttäytymistieteiden työkalujen hyödyntämiseen
- Ymmärrämme ensin järjestelmää kontekstissaan, sitten sen muuttamista ja käyttäytymisen roolia muutoksessa
- Opimme ymmärtämään kamelien selkävaivoja

<https://www.businessillustrator.com/complexity-and-policy-making-cartoon-summary/>

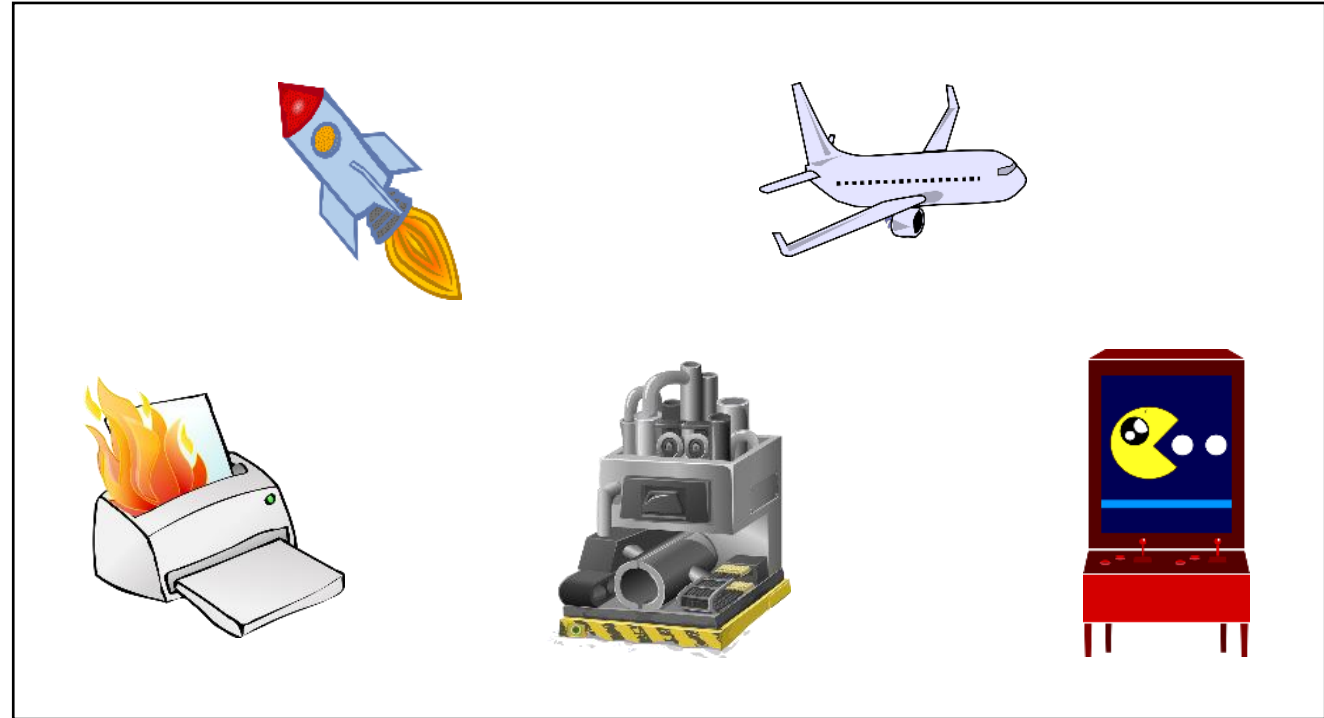
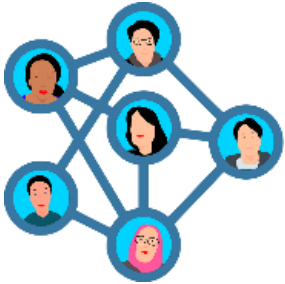
VIRPI@BUSINESSILLUSTRATOR.COM

Järjestelmällä on väliä

**"Hulluutta on se, että tekee samat asiat uudelleen ja uudelleen
ja odottaa eri tuloksia"
- Albert Einstein [väitetysti]**

Järjestelmällä on väliä

**Valtava määrä toisiinsa kytkettyjä osia, jotka sopeutuvat, oppivat ja muuntuvat itseohjautuvasti...
→ Toimenpiteiden vaikutukset voivat muuttua ennalta-arvaamattomasti!**

Innovoitava,
tuntematon,
ennustamaton;
kokeilut

Kokeiltu,
ymmärretty,
ennustettava;
reseptit ja
kaavat

“Complex problems are characterised by uncertainty and need continuous, iterative development

Kompleksinen konteksti

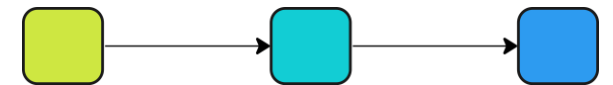
Jäsentynyt konteksti

?

Kompleksinen konteksti

Jäsentynyt konteksti

Kompleksinen konteksti

Jäsentynyt konteksti

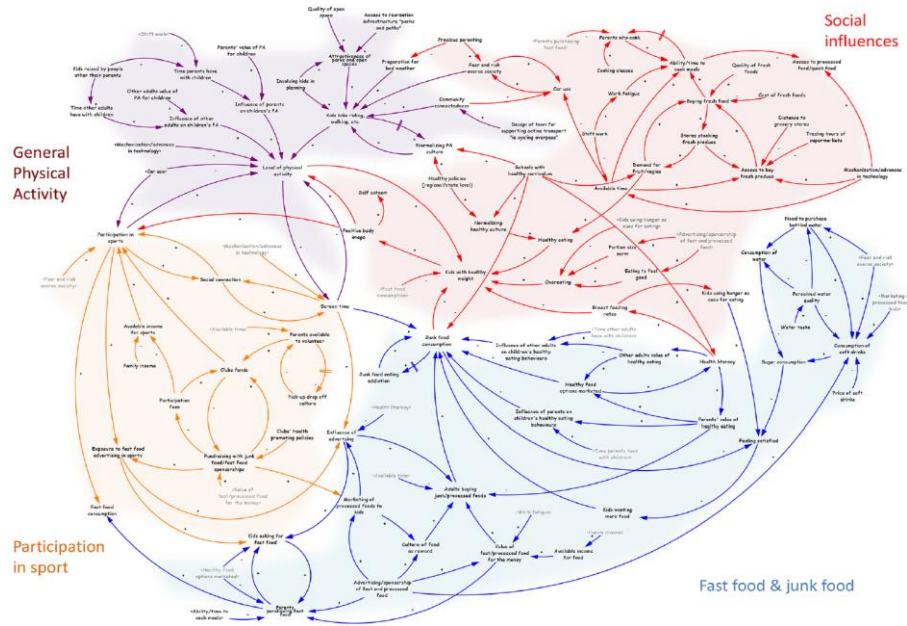
Kompleksinen konteksti

Jäsentynyt konteksti

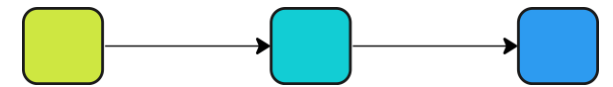
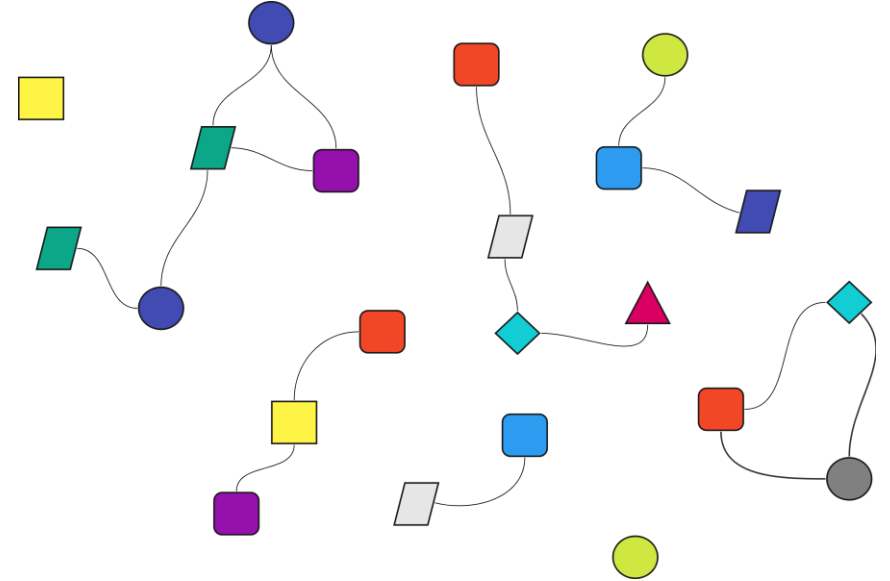
<https://ffit.org.uk/>

Kompleksinen konteksti

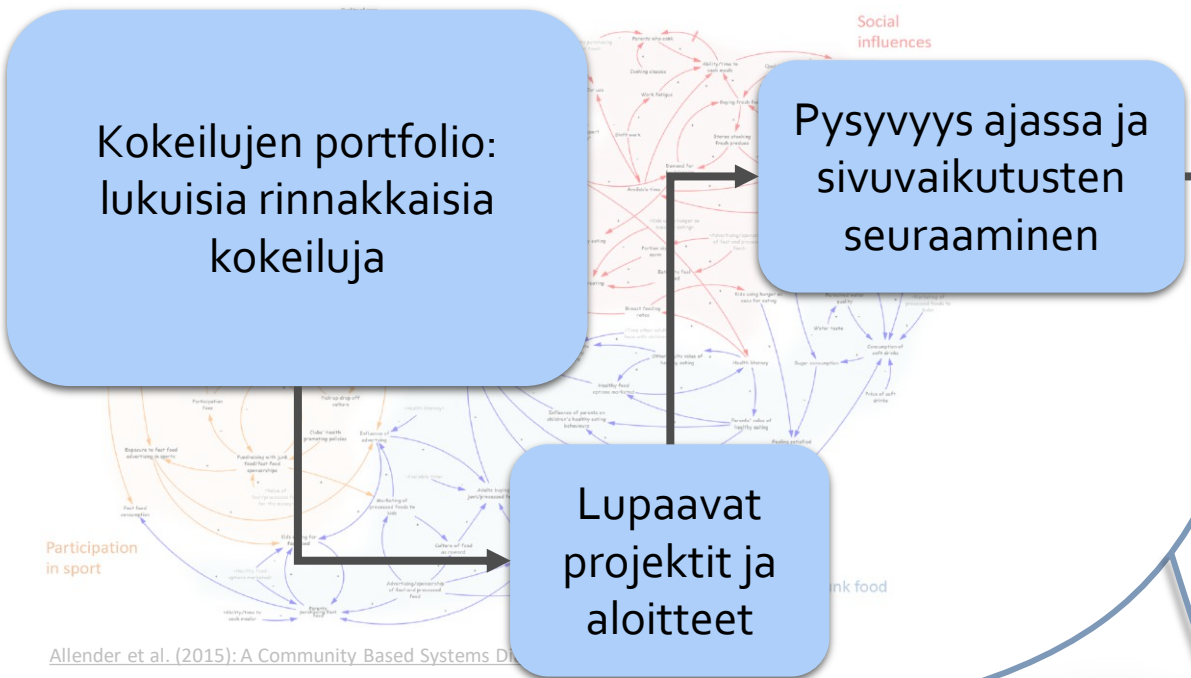

Allender et al. (2015): A Community Based Systems Diagram of Obesity Causes

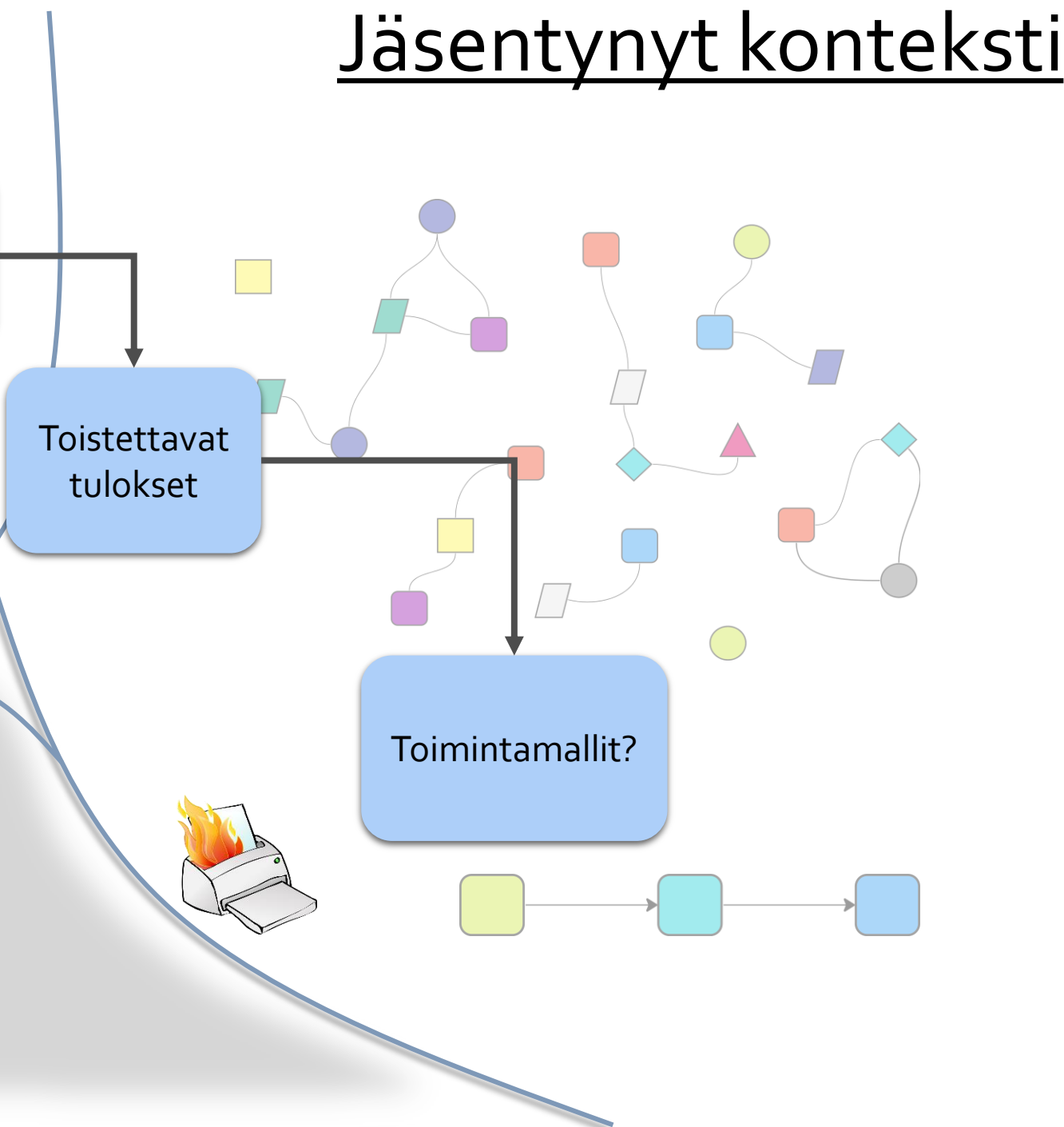
Jäsentynnyt konteksti

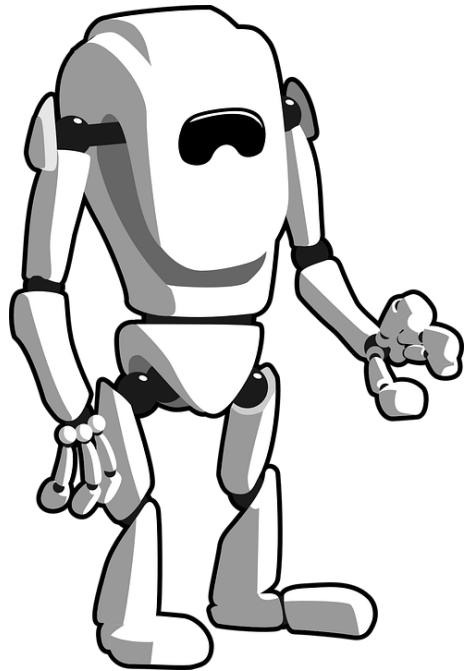
Kompleksinen konteksti

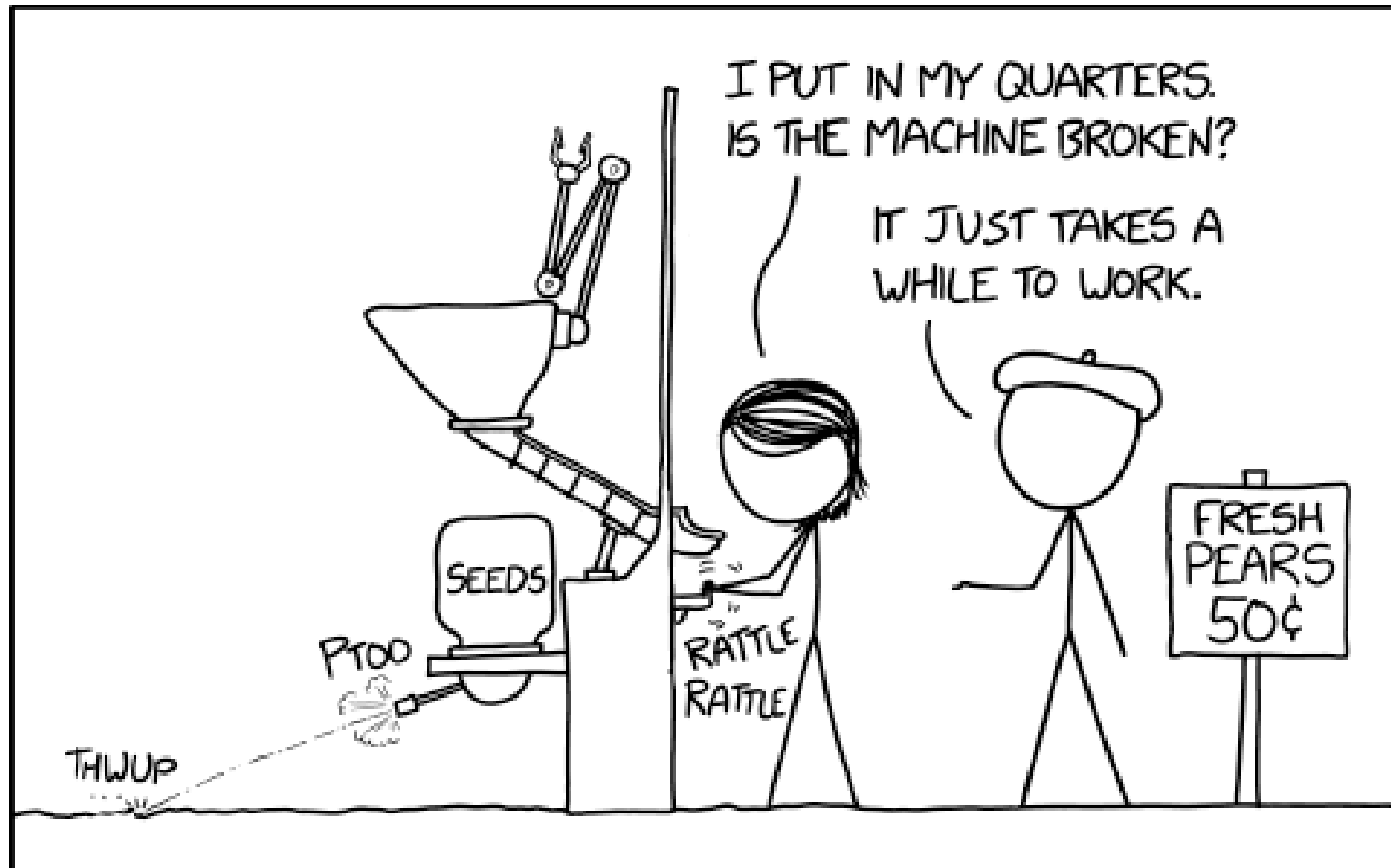
Jäsentynyt konteksti

Pyrkimys kasvuun ja psykologisten perustarpeiden (omaehtoisuus, kykenevyys, yhteisöllisyys) täyttämiseen määrittää inhimillisiä muutoksia

Pyrkimys kasvuun ja psykologisten perustarpeiden (omaehtoisuus, kykenevyys, yhteisöllisyys) täyttymiseen määrittää inhimillisiä muutoksia

Muutosalttius:

Pelikaika!

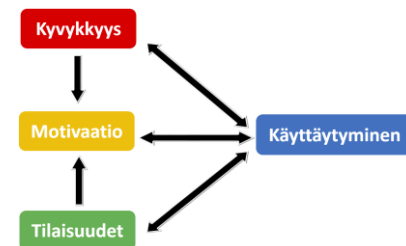
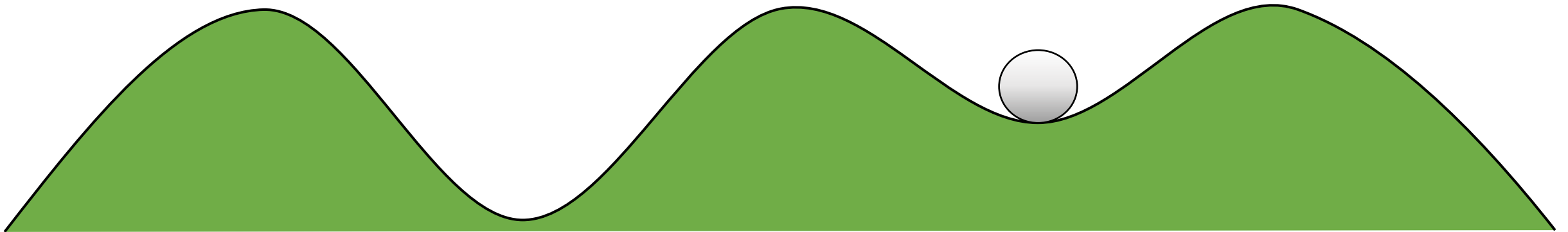
<https://bit.ly/attraktoripeli>

Mitä
(käyttäytymisen)
muutoksessa
tapahtuu?

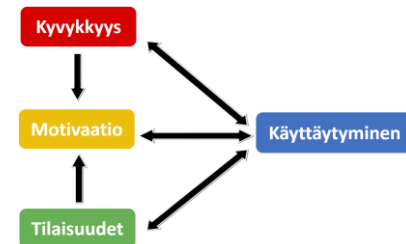
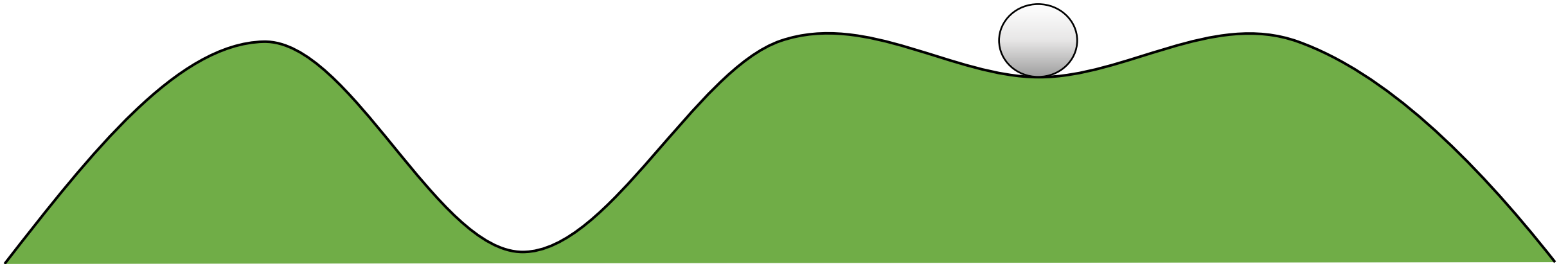
Keikahduspisteet

Lisätietoa:

- 1) [Itsekontrolli on yhteisöponnistus: Systemisiä näkökulmia käyttäytymisen muutokseen](#)
- 2) [Attractor landscapes: A unifying conceptual model for understanding behaviour change across scales of observation](#)

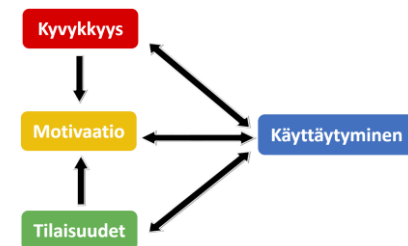
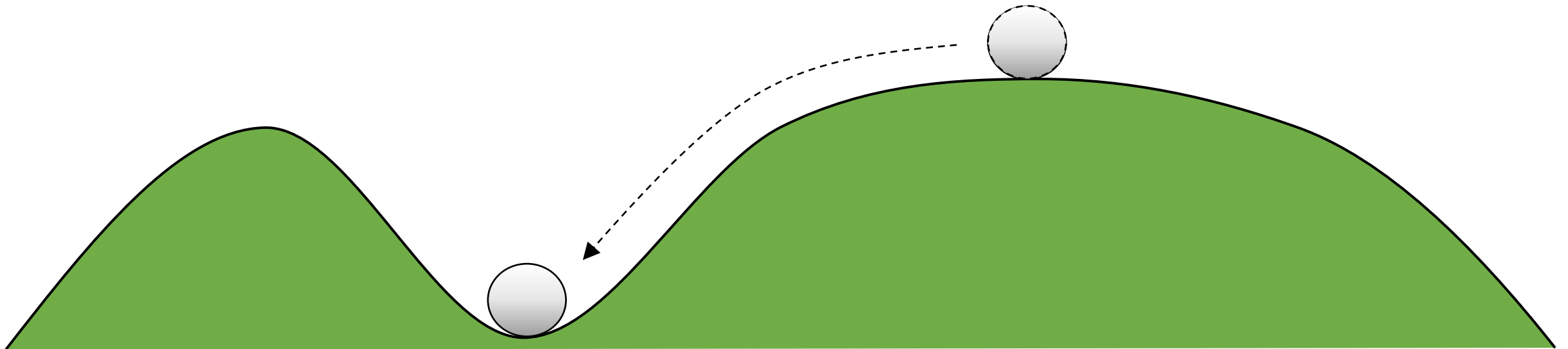
Keikahduspisteet

Lisätietoa:

- 1) [Itsekontrolli on yhteisöponnistus: Systemisiä näkökulmia käyttäytymisen muutokseen](#)
- 2) [Attractor landscapes: A unifying conceptual model for understanding behaviour change across scales of observation](#)

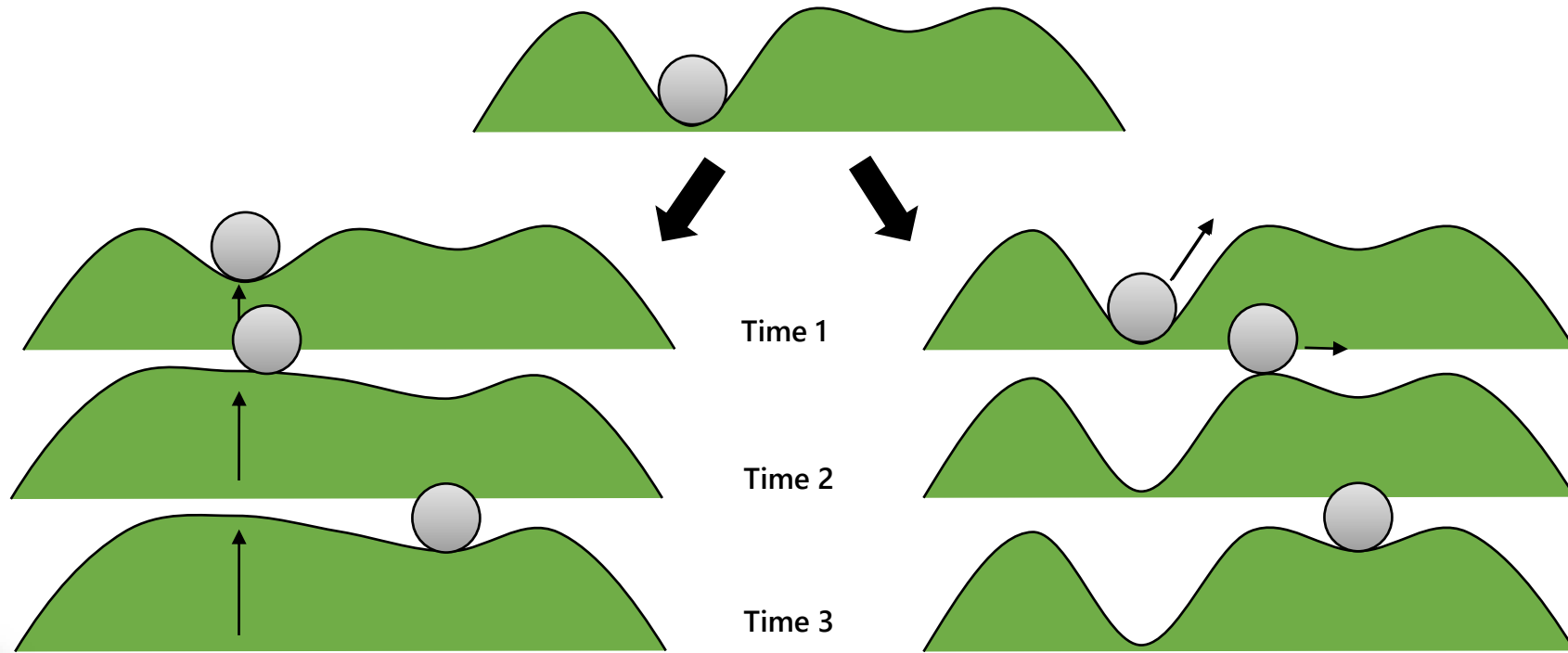
Keikahduspisteet

Lisätietoa:

- 1) [Itsekontrolli on yhteisöponnistus: Systemisiä näkökulmia käyttäytymisen muutokseen](#)
- 2) [Attractor landscapes: A unifying conceptual model for understanding behaviour change across scales of observation](#)

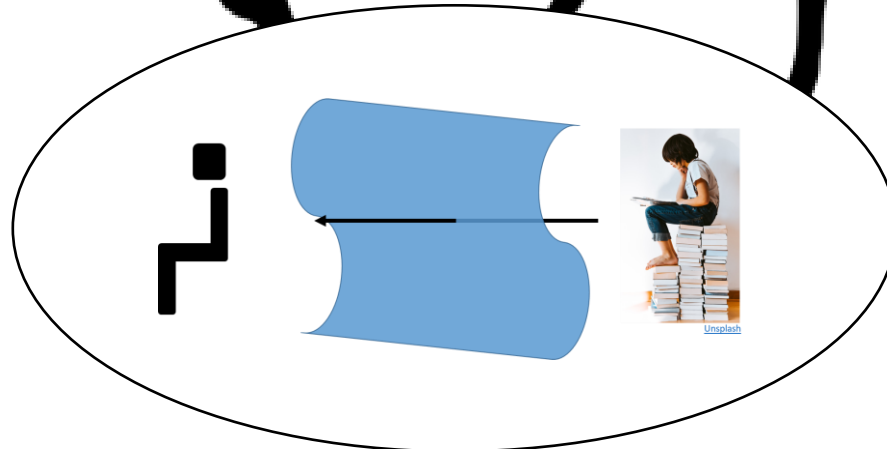
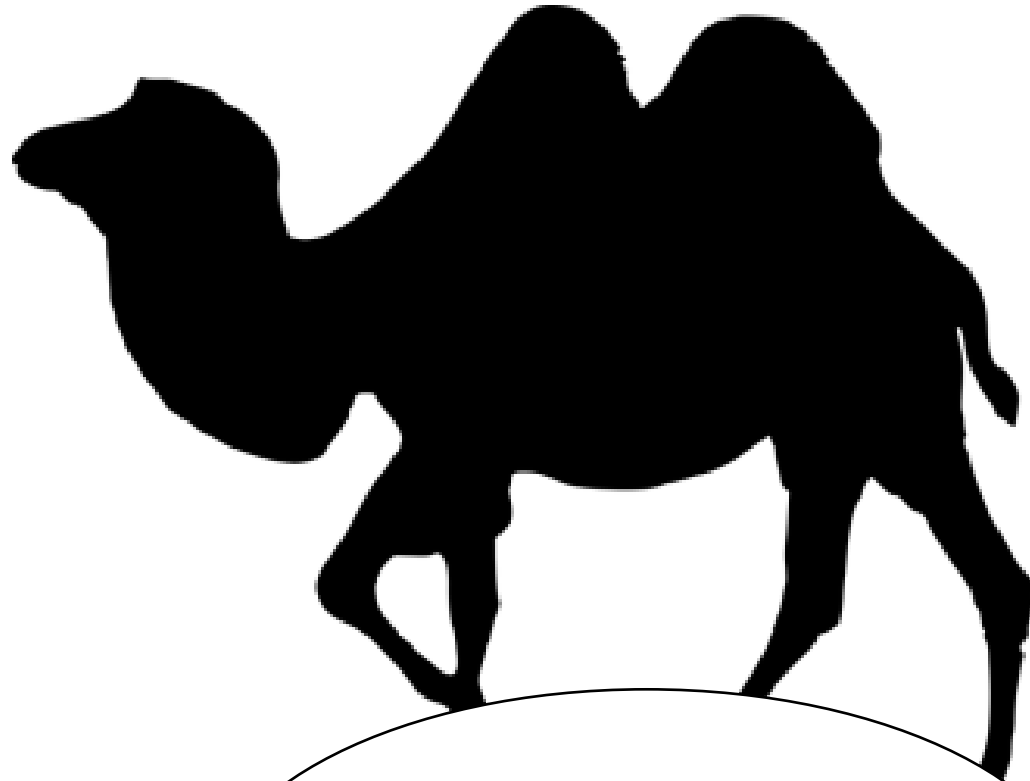
Mitä toimenpiteet siis tekevät?

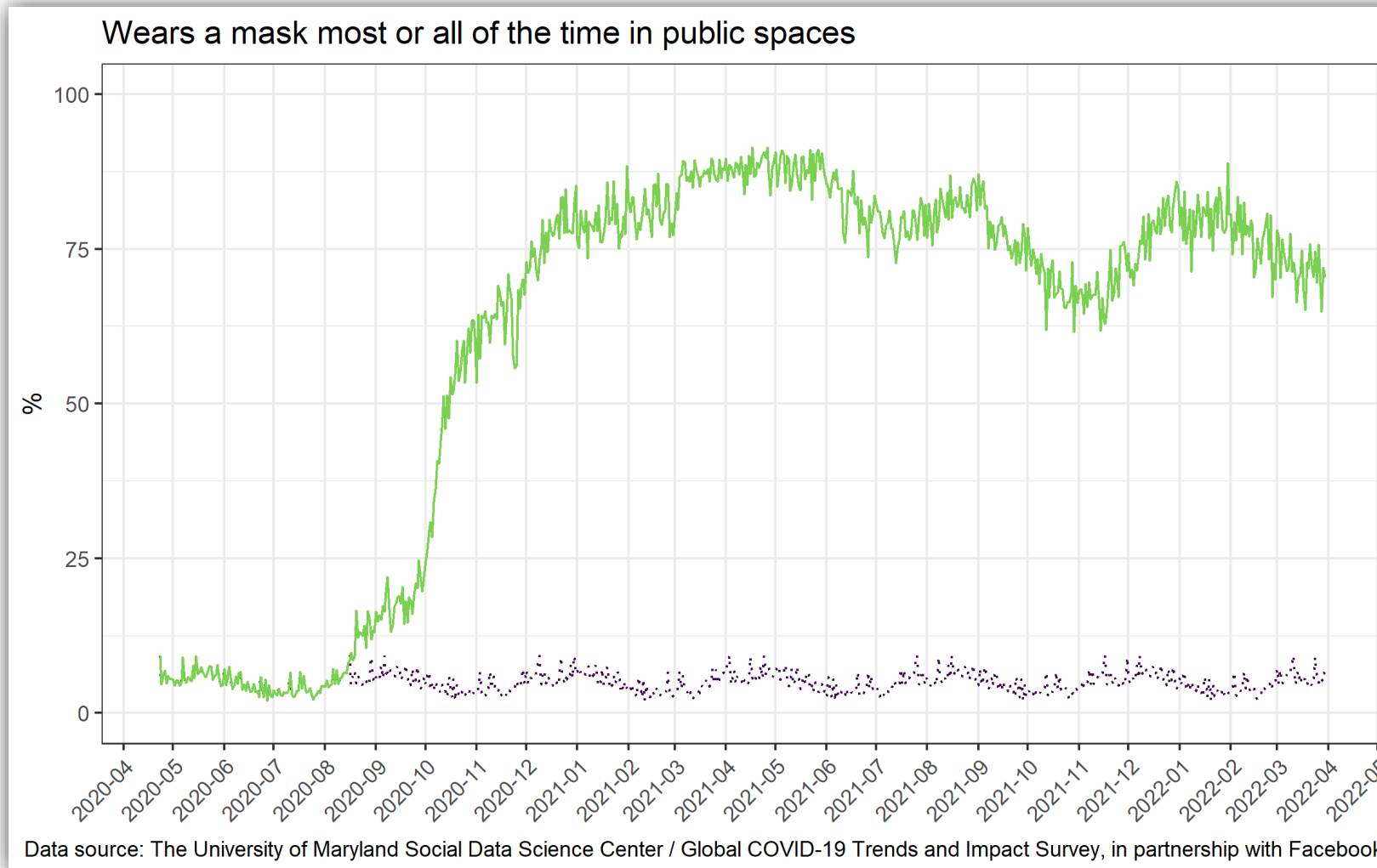
<https://ffit.org.uk/>

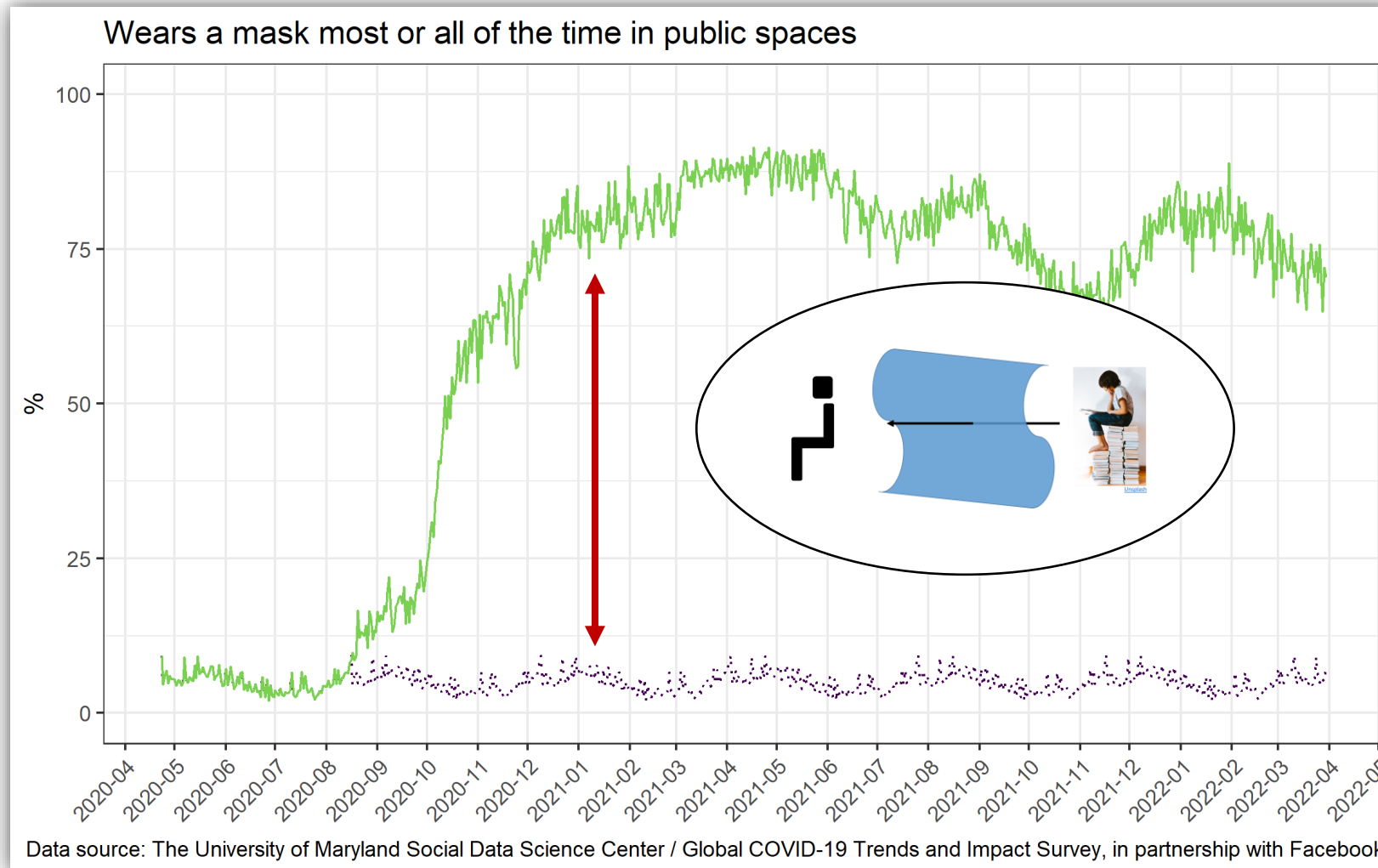
Vääristä kartoista seuraa yllätyksiä

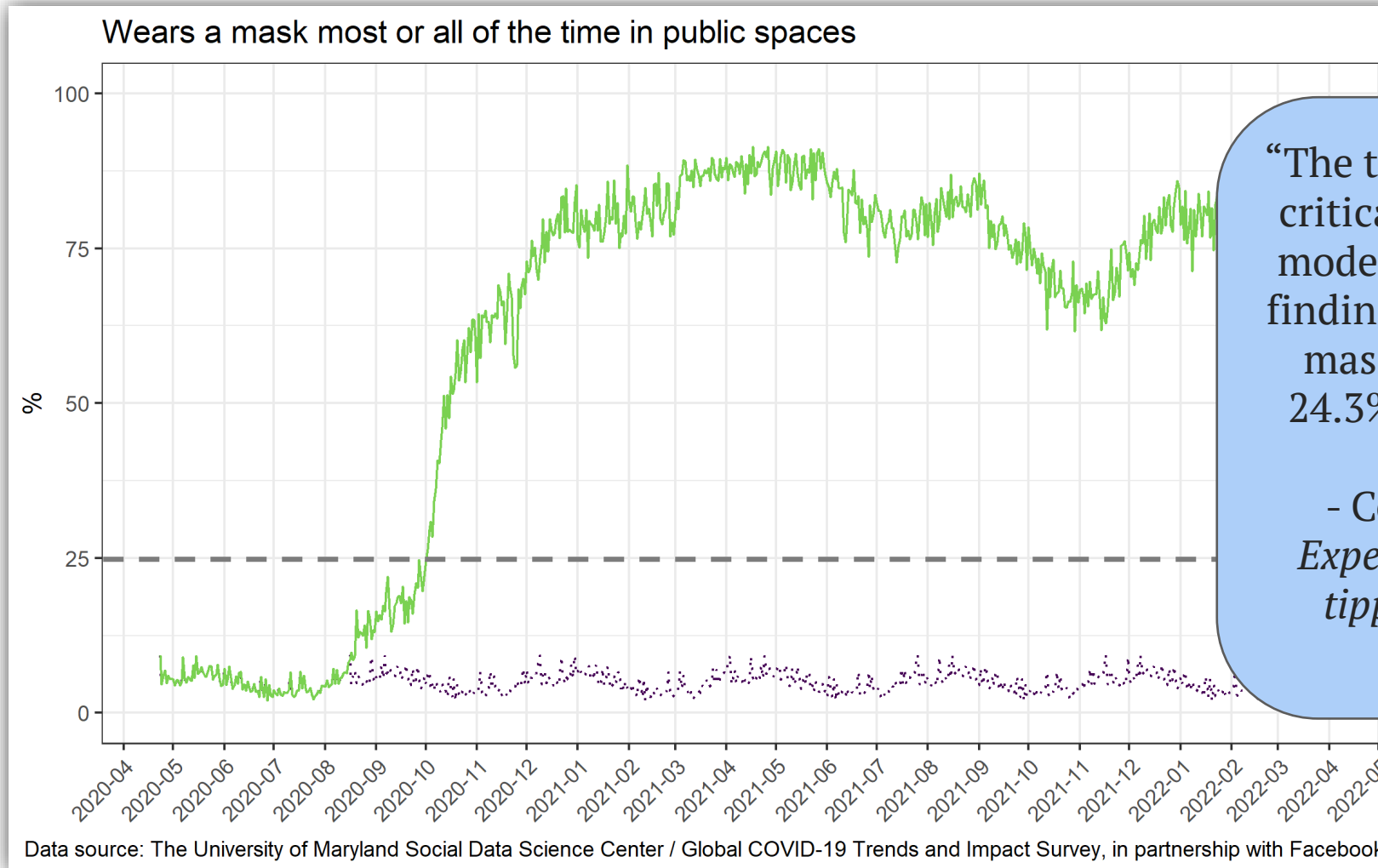
Sosiokulttuurinen muutos

Sosiokulttuurinen muutos

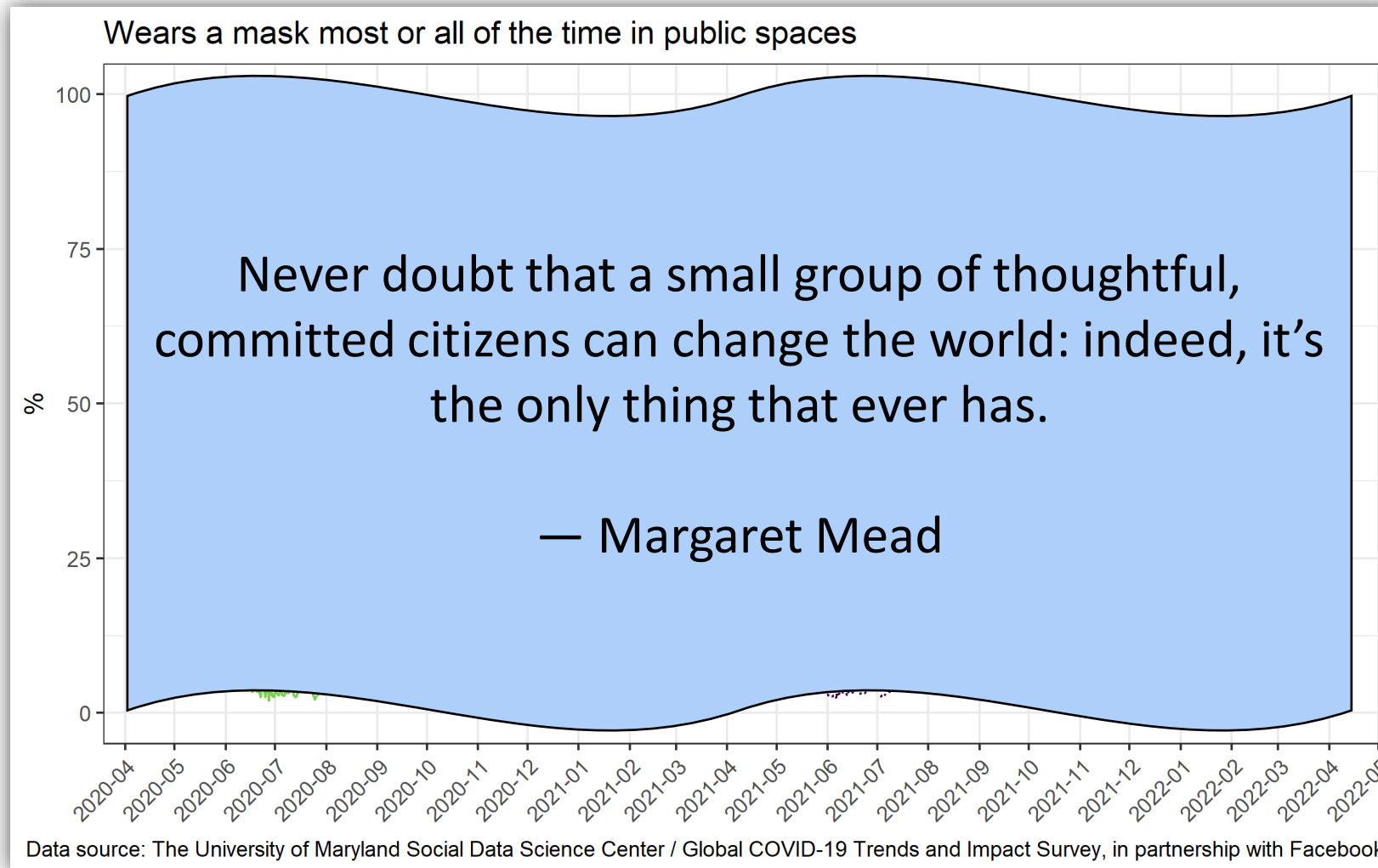
Sosiokulttuurinen muutos

“The theoretically predicted critical mass size from this model fit the experimental findings well [...] the critical mass point becomes [...] 24.3% of the population.”

- Centola et al. (2018)
Experimental evidence for tipping points in social convention

Sosiokulttuurinen muutos

Yhteenveto

- Kompleksisuus ja verkostoituneisuus voivat aiheuttaa jokaiselle vaikutustoimenpiteelle myös sivuvaikutuksia
 - Positiivisia sivuvaikutuksia voi korostaa, negatiivisia torjua
- Konteksti on kuningas
 - Mitä jäsentyneempi konteksti on (testauksen ja muun oppimisen myötä), sitä pienempi sivuvaikutusten riski
 - ... paitsi jos konteksti muuttuu ilman, että toimenpide voi sopeutua muutokseen
- Suuriakin sosiokulttuurisia muutoksia tapahtuu säännöllisesti, kun yhteiskunta saavuttaa keikahduspisteen
 - Yhteiskunta ei ole "jäähtynyt nykytilaan"
- Kartta ei ole maasto
 - Usein julkilausumattomat oletuksemme määrittävät, mitä pidämme mahdollisena

